Landschappelijke inpassing Zuiderzeestraatweg 308

Inrichtingsplan

Deelnemernr:	PA21KOOIM
Naam:	
Straat:	Zuiderzeestraatweg 308
Postcode, plaats:	8096 CK Oldebroek

E-mail:	
Telefoonnr:	
Afwijkend postadres:	nvt
Opsteller plan:	SLG
Datum:	11-5-2023
Versie	4

Stichting Landschapsbeheer Gelderland
zorg voor ons landschap

Stichting Landschapsbeheer Gelderland
Rosendael 2a, 6891 DA Rozendaal
026 35 37 444
info@landschapsbeheergelderland.nl
www.landschapsbeheergelderland.nl

Inrichtingsplan

De bewoners zijn bezig met een ruimtelijke ontwikkeling in het buitengebied van de gemeente Oldebroek. Men is voornemens om de melkveestal te slopen en een nieuwe woning te realiseren. Om te voldoen aan de planologische procedure vraagt de gemeente Oldebroek onder anderen voor een landschappelijke inpassing van deze ontwikkeling. Stichting Landschapsbeheer Gelderland is gevraagd hiervoor een passend advies op te stellen. Dit plan is een samensmelting van een drietal ontwerpprincipes en uitgangspunten. Zo heeft de erfadviseur in dit plan de analyse van het landschap waarin de ontwikkeling plaats vind (het Veenontginingslandschap op de overgang met het Kampenlandschap (bijlage 2en 3)) en de bijbehorende cultuurhistorische erfprincipes gekoppeld aan de wensen van de gemeente en de ontwikkelaar. De verschillende beplantingselementen sluiten aan op het historische erfbeeld van het voor- en achtererf. De ontwikkeling is zo ingepast dat er sprake blijft van één erfgedachte. Uiteraard is er gekozen voor de aanplant van inheemse, lokaal passende boom- en struiksoorten.
Hieronder volgt een concrete, landschappelijke uitwerking van de door de eigenaar aangedragen locatie.

Leeswijzer

In het plan wordt per aan te leggen landschapselement een korte toelichting gegeven op de cultuurhistorische waarde van dit element op uw terrein. Daarnaast is er een uitwerking gemaakt resulterend in een lijst van aan te leggen soorten en aantallen.

Beplanting

Het plan omvat de volgende landschapselementen;

- Knip- en scheerheggen [nr. 1,2,3]
- Vrij uitgroeiende struweelhaag [nr. 4, 5]
- Vogelbosje en geriefbosje [nvt]
- Solitaire boom, laanboom of bomengroep [nr 6,7,8,9]
- Elzensingel en elzenhakhoutsingel [nvt.]
- Houtwal en houtsingel [nvt.]
- Hoogstamboomgaard [nr. 10]
- Knotbomen [nr. 11,12,13,14]
- Leibomen [nvt]
- Poel [nvt]

1. Knip- en scheerheg

Op uw terrein

Haagstructuur langs de achterzijde van het bestaande erf, natuurlijke scheiding tussen weide en erf. Doorzicht naar de weide blijft behouden

Aanleg nieuw element

Locatie	:	Zie ontwerpkaart
Lengte	:	20 meter
Plantwijze	:	4 stuks per meter
Aantal	:	80
Soort	:	Gewone beuk (alternatief: Eenstijlige meidoorn, haagbeuk of veldesdoorn
Maat	:	60 - 80 cm lengte
Aanleg en beheer	:	Zie informatievellen in de bijlage
Overig	:	Minimaal 0,5 meter uit de eigendomsgrens planten

Cultuurhistorische waarde

Knip- en scheerheggen zijn al eeuwen te vinden in het Nederlandse cultuurlandschap. Deze lijnvormige landschapselementen kennen een sterke samenhang met het omringde landschap. Nabij boerderijen en rondom boomgaard en moestuin waren veelal de heggen te vinden. Vaak diende de heggen als eigendoms- of perceelsscheiding. De doornige heg had daarnaast ook nog een belangrijke veekerende functie.

Knip- en scheerheg

Langs de rivieren dienden de heggen om de waterstroom bij overstromingen te remmen en te verdelen, zodat het vruchtbare slib kon bezinken. Inmiddels zien we dat veel heggen bedreigd worden. Veel heggen zijn uit het landschap verdwenen door de komst van prikkeldraad, de ruilverkavelingen en achterstallig onderhoud. Alle reden om de heg weer terug te brengen in het landschap. Heggen zijn namelijk nog altijd functioneel als windscherm en als veekering, ook bij hoge rivierwaterstanden zorgen ze voor een permanente afrastering. Daarnaast houden ze de grond vast en dragen ze bij aan een goede waterhuishouding. Ook veel dieren hebben profijt van de aanwezigheid van een heg. Vogels gebruiken het als broedplaats; veel kleine zoogdieren vinden er voedsel en een schuilplaats en voor vleermuizen is een haag erg belangrijk als oriëntatiepunt.

2. Knip- en scheerheg

Op uw terrein

De bestaande beuken haag die nu een natuurlijke scheiding vormt tussen het perceel met de buren doorplanten. De haag is in het verleden geplant op de opslag van persbalen wat uit het zicht te halen.

Aanleg nieuw element

Locatie	:	Zie ontwerpkaart
Lengte	:	5 meter + aanvullen te verplanten haag
Plantwijze	:	4 stuks per meter
Aantal	:	25
Soort	:	Gewone beuk
Maat	:	60 - 80 cm lengte
Aanleg en beheer	:	Zie informatievellen in de bijlage
Overig	:	Minimaal 0,5 meter uit de eigendomsgrens planten

3. Knip- en scheerheg

Op uw terrein

Omzooming van het 'tuin' gedeelte van de nieuwe woning met een lage haag. Natuurlijke scheiding tussen erf en het omringende landschap

Aanleg nieuw element

Locatie	:	Zie ontwerpkaart
Lengte	:	100 meter + aanvullen te verplanten haag
Plantwijze	:	4 stuks per meter
Aantal	:	400
Soort	:	Veldesdoorn (alternatief: Eenstijlige meidoorn of haagbeuk)
Maat	:	60 - 80 cm lengte
Aanleg en beheer	:	Zie informatievellen in de bijlage
Overig	:	Minimaal 0,5 meter uit de eigendomsgrens planten

4. Struweelhaag

Op uw terrein

De beplanting op de huidige erfgrens zoveel mogelijk behouden en verder versterken. Zo ontstaat er een meer gesloten beplantingstrook met een aantal knotbomen als overstaanders. De beplanting breekt de wind en zorgt voor wat meer luwte in het weitje

Aanleg nieuw element

Locatie	:	Zie ontwerpkaart
Lengte	:	35
Plantrijen	:	1 Plantrijen
Plantwijze	:	2 stuks per meter
Aantal	:	70
Soort	:	10 x Eenstijlige meidoorn
		10 x hazelaar
		10 x Gelderse roos
		10 x geoorde wilg
		10 x veldesdoorn
		10 x kardinaalsmuts
		5 x hondsroos
		5 x haagbeuk
Maat	:	60 - 80 cm lengte
Aanleg en beheer	:	Zie informatievellen in de bijlage
Overig	:	Minimaal 0,5 meter uit de eigendomsgrens planten

Cultuurhistorische waarde

Struweelhaag

Gelderland kent een grote diversiteit aan lijnvormige landschapselementen, waaronder de vrij uitgroeiende haag en de struweelhaag.
De vrij uitgroeiende haag bestaat uit een enkele rij struiken die vrijuit kunnen groeien en de struweelhaag bestaat uit meerdere rijen. De functie van deze hagen was perceelsscheiding en veekering, daarom bestonden de hagen vroeger voornamelijk uit doornsoorten. Soms werden ook nog wat andere struiken en bomen in de haag aangeplant, denk hierbij aan hondsroos, sleedoorn, braam, wilg, eik of es. De hagen boden beschutting voor het vee en zorgden voor gebruikshout. Door de komst van het prikkeldraad, de schaalvergroting en de ruilverkavelingen zijn veel van deze elementen verdwenen. Vaak worden de termen heggen en hagen door elkaar gebruikt, en regionaal hebben ze soms verschillende betekenissen. De term heg gebruiken we voor strak geschoren elementen, de term haag gebruiken we voor de meer breed en hoog uitgroeiende elementen. Soms is er sprake van speciale beheervormen zoals bij het leggen of vlechten van hagen.
Hagen hebben een grote natuurwaarde. Ze zijn vaak een schuilplaats voor veel vogels en kleine zoogdieren en vergroten daardoor de landschappelijke en ecologische variatie.

5. Struweelhaag

Op uw terrein

De kavelgrens met de buren aanzetten met een vrij uitgroeiende haag. De beplanting haalt het naast gelegen bedrijf uit het zicht en bied tal van dieren nest- en schuilgelegenheid

Aanleg nieuw element

Locatie	:	Zie ontwerpkaart
Lengte	:	60
Plantrijen	:	2 Plantrijen
Plantwijze	:	2 stuks per meter
Aantal	:	240
Soort	:	50 x Eenstijlige meidoorn
		50 x veldesdoorn
		30 x hazelaar
		30 x Gelderse roos
		30 x geoorde wilg
		20 x haagbeuk
		15 x kardinaalsmuts
		15 x hondsroos
Maat	:	60 - 80 cm lengte
Aanleg en beheer	:	Zie informatievellen in de bijlage
Overig	:	Minimaal 0,5 meter uit de eigendomsgrens planten

6. Solitaire boom

Op uw terrein

Beeldbepalende boom op het achtererf van de nieuwe woning.

Aanleg nieuw element

Locatie	:	Zie ontwerpkaart
Lengte	:	nvt
Breedte	:	Nvt
Plantwijze	:	Plantafstand, de boom minimaal 8 meter uit de bebouwing planten
Aantal	:	1
Soort	:	1 x walnoot (alternatief haagbeuk/ zomer linde/zomer eik/ fruitboom (peer))
Maat	:	12 -14 cm stamomtrek op 1.10 cm hoogte
Aanleg en beheer	:	Zie informatievellen in de bijlage
Overig	:	Minimaal 2 meter uit de eigendomsgrens planten

Cultuurhistorische waarde

Een solitaire boom of bomengroep werd regelmatig in het weiland aangeplant als schaduw voor het vee of om het landschappelijke beeld compleet te maken. Ook werd een solitaire boom regelmatig op de hoek van het perceel aangeplant als afbakening (grensboom). Verder vindt men ook regelmatig solitaire bomen rondom het huis. Veel boomsoorten hadden een functie. Zo werd een walnoot vaak in de buurt van de keuken aangeplant omdat de walnoot muggen en vliegen weert en ook zorgde voor schaduw.

Solitaire boom

Laanbomen kennen een historische functie op bijvoorbeeld landgoederen en grotere boerderijen en buitenplaatsen als onder andere aankleding van wandellanen. Door deze aanplant ontstond er schaduw op het wandelpad. De welgestelde bewoners konden op deze manier geriefelijk wandelen zonder dat men werd gebruind door de zon. Iets wat in die dagen als teken van armoede werd gezien. De statigheid van een rij laanbomen werd door het gebruik van speciale soorten bomen versterkt.

7. Solitaire boom

Op uw terrein

Beeldbepalende boom op het erf.

Aanleg nieuw element

Locatie	:	Zie ontwerpkaart
Lengte	:	nvt
Breedte	:	Nvt
Plantwijze	:	Plantafstand, de boom minimaal 6-8 meter uit de bebouwing planten
Aantal	:	1
Soort	:	1 x haagbeuk (alternatief paardenkastanje / zomer linde/zomer eik/ fruitboom (peer))
Maat	:	12 -14 cm stamomtrek op 1.10 cm hoogte
Aanleg en beheer	:	Zie informatievellen in de bijlage
Overig	:	Minimaal 2 meter uit de eigendomsgrens planten

8. Solitaire boom

Op uw terrein

Beeldbepalende boom in het weitje.

Aanleg nieuw element

Locatie	:	Zie ontwerpkaart
Lengte	:	nvt
Breedte	:	Nvt
Plantwijze	:	Plantafstand, geef de boom de ruimte
Aantal	:	1
Soort	:	1 x zomerlinde (alternatief Paardenkastanje/haagbeuk/ zoete kers /zomer eik/ fruitboom (peer))
Maat	:	12 -14 cm stamomtrek op 1.10 cm hoogte
Aanleg en beheer	:	Zie informatievellen in de bijlage
Overig	:	Minimaal 2 meter uit de eigendomsgrens planten

9. Solitaire boom

Op uw terrein

Beeldbepalende op het erf.

Aanleg nieuw element

Locatie	:	Zie ontwerpkaart
Lengte	:	nvt
Breedte	:	Nvt
Plantwijze	:	Plantafstand, de boom minimaal 6-8 meter uit de bebouwing planten
Aantal	:	1
Soort	:	1 x zomerlinde (alternatief Paardenkastanje/(haag)beuk/ zoete kers /zomer eik/ fruitboom (peer))
Maat	:	12 -14 cm stamomtrek op 1.10 cm hoogte
Aanleg en beheer	:	Zie informatievellen in de bijlage
Overig	:	Minimaal 2 meter uit de eigendomsgrens planten

10. Hoogstamboomgaard

Op uw terrein

Achter de woning een boomgaardje realiseren.

Aanleg nieuw element

Locatie	:	Zie ontwerpkaart
Lengte	:	30 meter
Breedte	:	15 meter
Plantwijze	:	Plantafstand 8 meter
Aantal	:	5
Rassen	:	Zie rassentabel
Maat	:	hoogstam
Aanleg en beheer	:	Zie informatievellen in de bijlage
Overig	:	

Cultuurhistorische waarde

Al vele eeuwen wordt in Nederland fruit geteeld in hoogstamboomgaarden. Aanvankelijk waren het vooral kloosters, kastelen en landgoederen. Eind 19de eeuw begon een grote uitbreiding aan fruitboomgaarden. Onder invloed van de landbouwcrisis stapten veel agrariërs in het rivierengebied over van graanteelt naar hoogstamfruit. Een groot voordeel van het hoogstamfruit was dat er dieren onder konden grazen.
Vanaf 1950 is het areaal aan hoogstamboomgaarden flink achteruit gegaan, vanwege de opkomst van de moderne fruitteelt (laagstam). Hoogstamboomgaarden hebben een grote ecologische waarde. Ze leveren nestgelegenheid aan allerlei vogels. De steenuil is een soort die graag broedt in holle takken van fruitbomen. Een heg om de boomgaard als windsingel vergroot de natuurwaarde van de boomgaard.

Hoogstamboomgaard

Rassentabel:

Ras	moes/hand	smaak	bloeitijd	pluktijd	Houdbaar	ziektes
appel						
Schone van Boskoop*	hand/moes/keuken	Zuur	Vroeg	eind sep	zeer goed	Gevoelig
peren						
Pondspeer	stoof	zoet	Laat	Oktober	Zeer goed	ongevoelig
Beurre d'Hardenpont	hand	sappig	vroeg	oktober	zeer goed	ongevoelig
pruimen						
Dubbele Boerenwitte*		wit	vroeg	half aug		ongevoelig
Reine Claude Verte		groen	midden	augustus		ongevoelig

11. Knotbomenrij

Op uw erf

In het verlengde van de struweelhaag (nr 5) een aantal knotbomen planten.

Aanleg nieuw element

Locatie	:	Zie ontwerpkaart
Lengte	:	20 meter
Plantwijze	:	Plantafstand 6 meter
Aantal	:	3
Soort	:	3 x Schietwilg (Salix alba)
Maat	:	250-350 cm lengte
Aanleg en beheer	:	Zie informatie vellen in de bijlage
Overig	:	Worden de knotbomen langs een watergang gepoot? Dan is daarvoor mogelijk een watervergunning nodig van het waterschap. Deze kunt u zelf aanvragen bij uw waterschap

Cultuurhistorische waarde

Wilg, populier, es, els, eik en haagbeuk kwamen al voor het begin van onze jaartelling als knotbomen voor. Knotbomen deden dienst als grensafscheiding of als houtleverancier. De knotboom levert gemakkelijk oogstbaar hout op dat voor allerlei doeleinden werd gebruikt. Zo werd het gebruikt voor bezems, manden, oeverbeschoeiingen, takkenbossen en gebruikshout zoals hekken en gereedschapsstelen.

Oudere knotbomen herbergen allerlei planten en dieren. Het aantal diersoorten dat in een knotboom huist is zeer groot. Van de vele vogels die in een knotboom te vinden zijn, is de steenuil een van de trouwste bewoners.

Knotbomen

12. Knotbomenrij

Op uw erf

Achter de nieuwe woningen een rij knotbomen planten. De bomen geven structuur aan het landschap.

Aanleg nieuw element

Locatie	:	Zie ontwerpkaart
Lengte	:	30 meter
Plantwijze	:	Plantafstand minimaal 8 meter
Aantal	:	3
Soort	:	12 x Schietwilg (Salix alba)
Maat	:	250-350 cm lengte
Aanleg en beheer	:	Zie informatie vellen in de bijlage
Overig	:	Worden de knotbomen langs een watergang gepoot? Dan is daarvoor mogelijk een watervergunning nodig van het waterschap. Deze kunt u zelf aanvragen bij uw waterschap

13. Knotbomenrij

Op uw erf

Langs de zuidwestzijde van het agrarische perceel een rij knotbomen planten. De bomen geven structuur aan het landschap.

Aanleg nieuw element

Locatie	:	Zie ontwerpkaart
Lengte	:	60 meter
Plantwijze	:	Plantafstand 10-12 meter
Aantal	:	6
Soort	:	12 x Schietwilg (Salix alba)
Maat	:	250-350 cm lengte
Aanleg en beheer	:	Zie informatie vellen in de bijlage
Overig	:	Worden de knotbomen langs een watergang gepoot? Dan is daarvoor mogelijk een watervergunning nodig van het waterschap. Deze kunt u zelf aanvragen bij uw waterschap

14. Knotbomenrij

Op uw erf

In het verlengde van de struweelhaag (nr 5) een aantal knotbomen planten.

Aanleg nieuw element

Locatie	:	Zie ontwerpkaart
Lengte	:	30 meter
Plantwijze	:	Plantafstand 6-8 meter
Aantal	:	4
Soort	:	4 x Schietwilg (Salix alba)
Maat	:	250-350 cm lengte
Aanleg en beheer	:	Zie informatie vellen in de bijlage
Overig	:	Worden de knotbomen langs een watergang gepoot? Dan is daarvoor mogelijk een watervergunning nodig van het waterschap. Deze kunt u zelf aanvragen bij uw waterschap

Beplantingslijst

Onderstaande plantsoenlijst omvat de beplanting die nodig is om het voorgestelde plan uit te voeren.

Zuiderzeestraatweg 308	**PA21KOOIM**		
Nederlandse naam		**Maat**	**Aantal**
Bosplantsoen 2 jarig maat 60-80	0	0	0
Veldesdoorn/ Spaanse aak	Acer campestre	60-80	460
Haagbeuk	Carpinus betulus	60-80	5
Hazelaar	Corylus avellana	60-80	60
Eenstijlige meidoorn	Crataegus monogyna	60-80	60
Kardinaalsmuts	Euonymus europaeus	60-80	25
Beuk	Fagus sylvatica	60-80	105
Hondsroos	Rosa canina	60-80	20
Geoorde wilg	Salix aurita	60-80	40
Gelderse roos	Viburnum opulus	60-80	40
Veren	0	0	0
Staken tbv knotboom aankoop	Salix alba	Staak	16
Boompalen	0	0	0
Boompalen (incl. band en spijkers)	Onbehandeld	8x250	9
Boombeschermer	Anti knab	78	5
Laanbomen	0	0	0
Haagbeuk	Carpinus betulus	10-12	1
Walnoot	Juglans regia	10-12	1
Zomerlinde	Tilia platyphyllos	10-12	2
Appel	Schone van Boskoop	hoogstam	1
Peer	Beurre d'Hardenpont	hoogstam	1
Peer	Pondspeer	hoogstam	1
Pruim	Dubbele Boerenwitte	hoogstam	1
Pruim	Reine Claude Verte	hoogstam	1

Soorten kunnen in overleg met de gemeente worden gewijzigd

Bijlage 1 Plankaart

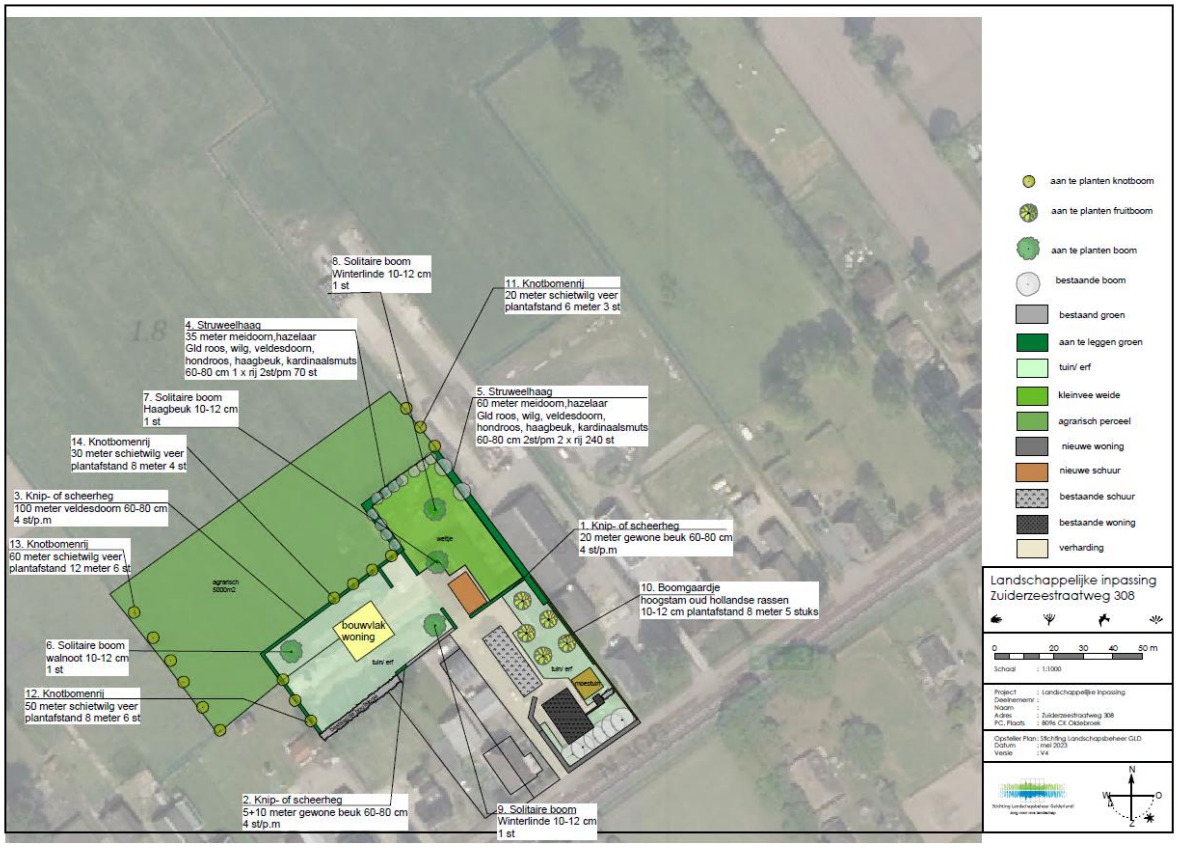

Bijlage 2 Boerenerven

Traditioneel gebruik
Van oudsher stonden boerderijen en boerenerven in dienst van de agrarische bedrijfsvoering. Alles wat te vinden was op en rond het erf had een functie. Nut ging altijd voor sier en niets was toevallig.

De boerenerven verschillen per regio. De grondsoort en de oorspronkelijke agrarische bedrijfsvoering had grote invloed op de inrichting van het erf en de keuze van bomen en struiken. Maar ook de godsdienst drukte onbewust een stempel op het erf. Katholieke erven in het rivierengebied stonden vol bloemen, terwijl in de protestantse gebieden van de achterhoek het erf veel eenvoudiger was ingericht, zonder uitbundige bloemen.

Opbouw van een boerenerf
Ook de taakverdeling tussen de boer en boerin heeft een belangrijke invloed gehad op de traditionele erfinrichting. De taken waren duidelijk verdeeld en daarmee de grond rondom de boerderij ook. De vrouw had de verantwoordelijkheid over het woongedeelte, het daar dichtbij liggende terrein met de bleek, de moestuin, de huisweide, eventueel de siertuin met

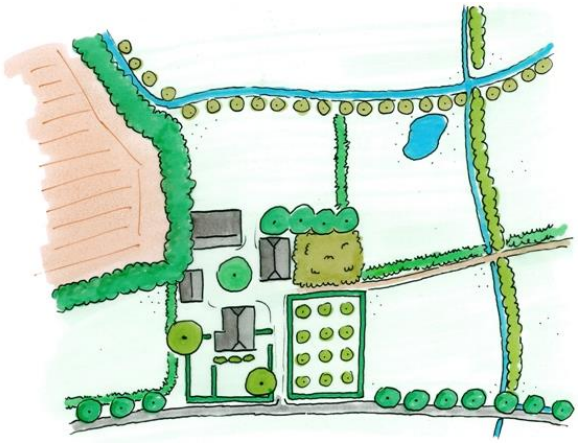

boerenerf met een voor en achter structuur

bloemperken en de boerenboomgaard. Op de boerderij werd dat meestal "voor" genoemd en "voor" was het domein van de boerin. Voor deze delen van het boerenerf was een goede zichtbaarheid vanuit het woonhuis vereist, omdat in de boomgaard bijvoorbeeld de jonge kalveren liepen, die extra aandacht nodig hadden.

De man had de verantwoordelijkheid voor de dieren, de wagens, de werktuigen en het bedrijfsgedeelte. Kortom, hij had de zorg voor "achter".
"Voor" is van oorsprong meestal een stuk groener dan "achter". Voor staan de meeste bloemen, struiken en bomen. Ook speelde aan de voorkant het laten zien dat het goed ging, een belangrijke rol. Daarom werden daar later parkbomen zoals de treurbeuk, de paardenkastanje, de rode beuk, (lei)linden en sierstruiken, kortom, de wat meer luxe soorten, aangeplant. Het voorste deel van het boerenerf was meer gericht op het gezin en had een bepaalde beslotenheid.

Aan de achterkant moest men ruimte hebben om met paard en wagen te manoeuvreren en later met steeds groter wordende tractors. "Achter" stonden ook de schuren. De boer was er de hele dag te vinden. Hij hield zich bezig met het bewerken van het land, de verzorging van het vee óf met onderhoud en reparaties

aan machines en bedrijfsgebouwen. “Achter” werden de zakelijke contacten met de omgeving afgehandeld, koop en verkoop van zaken vonden vooral daar plaats. Aan de achterkant lag ook de verbinding met de bij het bedrijf behorende percelen.

De beplanting aan de achterkant bestond meestal uit bomen en struiken die ook in de omgeving voorkwamen. De beplanting achter was hoog, los en afwisselend en bestond uit singelachtige beplantingen. Ook kwamen vaak solitaire bomen voor.

Voor en achter worden nog altijd door een denkbeeldige lijn tussen de verschillende gebouwen van elkaar gescheiden. Deze lijn kan globaal over het gehele erf worden doorgetrokken, waardoor de functionele scheiding tussen wonen en werken goed zichtbaar wordt.

Variatie

Vanwege de functionaliteit van veel landschapselementen was er van oudsher veel beplanting op en rondom het erf aanwezig. Dit zorgde voor een grote variatie aan beplanting en beplantingsstructuren. Landschapsbeheer Gelderland streeft er dan ook naar deze structuren weer terug te brengen op erven, aan de hand van onze 4 lagen benadering. Dit houdt in dat we zowel kruiden, hagen, hoogstamfruit en singels met hoge bomen graag op erven zien. Dit vergroot de biodiversiteit en biedt veel kansen voor vogels en zoogdieren.

Bijlage 3 Het (Veen) ontginningslandschap:

De nadruk ligt hier op het behouden van de structuren kenmerkend voor het (Veen) ontginningslandschap:

- Behoud en versterking van smalle open structuren en zichtrelaties naar het achterliggende landschap.
- Herstel en behoud laanbeplantingen (eiken, wilgen en elzen) ter geleiding van de ontginningsas.
- Herstel en behoud van rijen knotbomen en houtsingels in de karakteristieke richting.

Kavel vorm

- Langwerpige stroken (slagen)

Bouwblok omvang structuur

- Bebouwing in de lengterichting van het landschap plaatsen.
- Bijgebouwen integreren in, of plaatsen achter (ten opzichte van de openbare weg), het woongebouw/de woongebouwen.
- Bijgebouw en/of bedrijfsgebouw ondergeschikt aan het hoofdgebouw. Te bereiken door middel van ligging en beplanting. Een lagere goothoogte kan dit effect versterken. Op deze manier wordt een goede presentatie van de gehele bebouwingscluster naar de openbare weg bewerkstelligd.

Erfinrichting/ beplanting

- (Knot)elzen- of (Knot)wilgen langs sloten en op de kavelgrenzen in de lengterichting van het landschap.
- Voorzijde complex inrichten als weide, moes– of siertuin.
- Solitair of groepen op het erf.
- Elzensingels ter verzachting van de lange gevels.

Bijlage 4 Algemene plant informatie

Struiken en bosplantsoen

Algemeen

Dit zijn soorten die of in een rij of per oppervlakte beplant worden. De maat van het geleverde materiaal is doorgaans 60-100 cm hoog. Struiken planten we 1,25 x 1,25 meter uiteen. Bosplantsoen 1,50 x 1,50 meter. In de meeste gevallen krijgt u een gevarieerd sortiment. Er zitten dan wat boomvormers in en wat struikvormers. Met name de manier waarop de menging wordt uitgevoerd kan bepalend zijn voor een goed of minder goed resultaat.

Boomvormers:

Berk, Es, Els, Eik, Beuk, Esdoorn zijn boomvormers die ook in een beplanting met struiken kunnen voorkomen. De boomvormers dient men als ze gemengd worden geplant met struiken in het midden van een beplanting (niet aan de rand dus) aan te leggen.

Struikvormers:

Gelderse roos, Sleedoorn, Kardinaalsmuts, Hondsroos en Egelantier zijn soorten die aan de rand van een beplanting het beste resultaat leveren.

De Krent, Vuilboom, Hulst, Lijsterbes, Kornoelje en Hazelaar zijn de soorten die beter schaduw verdragen kunnen. Het is dan wel raadzaam om deze soorten in groepjes (wanneer mogelijk, 3-5 stuks) aan te planten.

Aanleg

De beplanting kan in verschillende verbanden aangeplant worden, in rijen, in driehoeksverband, in een wildverband enz. Voor alle verbanden geldt dat er in zwarte grond geplant dient te worden. Van tevoren ploegen, spitten of frezen is van groot belang. Daarnaast dient de grond onkruid vrij te zijn en na aanplant ook de eerste jaren onkruidvrij te blijven (gebruik geen gif aangezien de jonge aanplant hier sterk van te lijden heeft).

Het planten zelf kan vrij vlug uitgevoerd worden. Let op dat u niet te diep plant. De diepte is o.a. afhankelijk van de omvang van het wortelstelsel. Steek een gat, (houdt de grond op de schop), plaats het plantje zo dat alleen de wortels in het gat zitten. Gooi de grond weer in het gat, terwijl u het plantje vasthoudt. De grond iets aanduwen.

Onderhoud

De beplanting begint klein, na 2 tot 3 jaar echter zal de beplanting gesloten raakt (d.w.z. de takken van de beplanting elkaar raken) er moet worden gesnoeid.

Een beplanting van alleen struikvormers kunt u onderhouden om jaarlijks takken die problemen geven af te knippen. Ook is het mogelijk om dunningen uit te voeren, door struiken af te zetten. Zo kunnen de struiken zich ontwikkelen tot een mooie dichte, met kleurige bessen en bloemen, groene beplantingsvorm. Doet u daarna niks meer dan schieten bepaalde soorten door en wordt de beplanting hol van onderen. Er moet een verjonging plaatsvinden.

Verjonging, als de struiken mooi in sluiting zijn, kan plaatsvinden door bijvoorbeeld jaarlijks 1/4 deel af te zetten (niet te laag 15-20 cm). Na 4 jaar is de gehele beplanting dan verjongd. Dit afzetten kan het beste, evenals de dunningen in het najaar plaatsvinden.

Voor een beplanting met alleen boomvormers, wat op termijn dus bos dient te worden geldt dat de plantafstand groter is namelijk 1.50 x 1.50 meter en dat het daardoor de eerste jaren niet nodig is om te snoeien e.d. Wanneer de beplanting in sluiting komt, d.w.z. dat de kruinen van de bomen elkaar raken dan is het zaak om de zogeheten "blijvers" te kiezen. Met andere woorden welke bomen mogen groot en oud worden. Deze bomen moeten de ruimte krijgen om zich in goed te kunnen ontwikkelen, de bomen die rechtstreeks de blijvers hinderen kunnen verwijderd worden. Deze dunning moet verstandig uitgevoerd worden, haal niet teveel weg. Dit proces kan op de langere termijn nog eens uitgevoerd worden zodat de bomen die uiteindelijk moeten overblijven wederom meer ruimte krijgen.

Wilt u een beplanting krijgen van bomen met daaronder een struikenetage dan dient u de struiken/boompjes die u wilt behouden vrij te stellen door, wanneer de beplanting gesloten raakt, de omliggende beplanting af te zetten op 15-20 cm boven de grond. Laat de beplanting weer in sluiting komen en herhaal dan deze ingreep. Op deze manier krijgt u een mooie dichte beplanting met opgaande soorten. Dit snoeien kan het beste in het najaar plaats vinden.

Voor alle drie de beplantingsvormen geldt dat water geven en onkruidbestrijding in de eerste jaren van groot belang is. Ook is het belangrijk dat het vee of het wild niet bij de jonge beplanting kan komen. Tevens is het raadzaam om voor het juiste onderhoud de cursus landschappelijke beplantingen van Stichting Landschapsbeheer Gelderland te volgen.

Heggen en Hagen

Algemeen

Door het regelmatig knippen van bepaalde boom- en struiksoorten kan er een haag ontstaan. Dit knippen zorgt ervoor dat er geen verticale groei plaatsvindt, en dat daardoor de beplanting dichter wordt. Soorten die gebruikt worden als haag zijn o.a. beuk, veldesdoorn, haagbeuk, taxus, hulst, mei- en sleedoorn en liguster. De hoogte van het plantmateriaal is doorgaans 60-100 cm.

De haag dient minimaal een op halve meter van de erfgrens geplant te worden. De plantafstand is doorgaans om de 25 cm, 4 per meter dus. Taxus en hulst kunnen om de 40 cm geplant worden (5 per 2 meter).

Aanleg

Graaf een geul langs een gespannen lijn van ongeveer 50 cm diep. Vul deze aan met compost of goede potgrond voor een betere groei. Verdeel eerst de planten langs de geul en plant ze vervolgens. Voor een mooie strakke haag kan het raadzaam zijn om de eerste jaren de haag tussen twee draden te laten opgroeien.

Knip direct na het planten 15-20 cm uit de kop van het plantje, dit stimuleert om sneller en breder te groeien. Liguster daarentegen kan men het beste direct na het planten tot 15 cm boven de grond afknippen (eenmalig), zo ontstaat een betere vertakte en dichtere haag.

Onderhoud

Een haag wordt bij voorkeur twee maal per jaar geknipt. Wanneer jaarlijks eenmaal wordt geknipt, wat de haag een wat ruwer voorkomen geeft, kan dit het beste na de langste dag gebeuren (eind juni). De hoofdgroei is dan al voorbij.

Knipt men twee maal dan zijn de maanden mei en september geschikt. Knip wanneer het bewolkt, niet te warm is. De uiteindelijke hoogte van de haag is afhankelijk van het knippen. Houdt daarbij het doel van de haag duidelijk in ogenschouw.

De eerste jaren na aanplant moet er goed voor de plantjes gezorgd worden, dit houdt in:

- Water geven in droge perioden. (2 x per week een grote hoeveelheid)

- Beschermen tegen vraat van geiten, paarden, koeien, konijnen enz door de dieren minimaal 1 meter van de haag te houden.

Voor plantinstructie: www.landschapsbeheergelderland.nl